

Deckarjobb i lamningen

Den späda grönskan anas i hagarna. Hos oss är lamningen ställd efter denna tidpunkt. Sedan lammen fått vänja sig vid mamman i box, får de några dagars skolning ihop med andra tackor och lamm på en trång yta. Där lär de sig vad eltråd är och får social träning inför transporten till sommarbete en bit bort. Vi tror att vi genom den hanteringen får en mindre dramatisk färd i transportkärnan. Fast i år fick första vågen lamm vistas några dagar inomhus i gamla kostallet, på grund av den sena våren.

När fårens sommarvärd kom åter efter en första vända konstaterade han att ett lamm faktiskt var omärkt. Märkligt! Vi tror oss om att ha rutin på märkning och vägning i lammboxen. Därifrån hade en tacka i taget förts till kostallet. Vi borde ha sett ett omärkt lamm!

Nästa lass i transporten räknades och granskades. Dessa djur gick i ute och där var allt OK.

Dagen efter for vi ner till beteshagen vid Mjörnstranden. Vi hade kollat efter överblivna märken hemma, inga sådana. Vi hade räknat tackor och lamm på hemmaplan. Nere i hagen skulle finnas 11 tackor och 17 lamm enligt våra noter. Där vid höhäcken var de flesta samlade och vi räknade flera gånger. Där fanns 11 tackor men faktiskt 18 lamm. Det omärkta lammet var lätt att upptäcka. Ganska omgående såg vi det också dia en tacka. Det var tacka 4022. Hon hade fått vårt första lamm, ett tacklamm 60001. Det omärkta lammet var en liten bagge. Strax efter dök tacklammet 60001 upp och fick di på andra sidan.

Hade tackan tagit åt sig ett annat lamm? Det brukar gotlandsfår inte göra. Varifrån kom i så fall det omärkta lammet? Mysterium! Vid kaffepaus i vårsolen kom deckarjobbet igång på allvar. Några tänkbara spår? Hur kan vi lösa gåtan?

Lösningen på gåtan

Vid hemkomsten gick vi först in i kostallet där första omgångens lamm stått några dagar efter vistelsen i lammbox. Vi sökte indicier! Mycket riktigt! Vi fann fosterhinnor och moderkaka nertrampade i ströbädden där tackor och lamm stått dagarna före transport. Någonstans hade vi hört att tackor kunnat lamma två gånger med en brunstperiods mellanrum. Var detta lösningen på problemet?

Vi ringde runt till några närboende mångåriga fårägare. Ingen hade upplevt något liknande. Det där med dubbel lamning hade någon hört som en skröna. Pierre Frick, landets kanske mångkunnigaste får-guru, kontaktades. Jodå, under sina 40 år med flera hundra tackor hade han haft två sådana dubbla lamningar. Utifrån Pierres statistik skulle man kunna bedöma att dubbellamning skulle kunna inträffa en gång på 5-10 000 lamningar.

Då ett befruktat ägg från äggstocken planterats in i livmoderväggen skall hornonspelet stoppa ny ägglossning. På något vis kan systemet fallera. I ena livmoderhornet har ett ägg startat sin utveckling. Andra äggstocken har inte nåtts av skeendet utan levererat ytterligare ett ägg efter 16-17 dagar och gett ny brunst. Nytt ägg har befruktats och växt fast i andra hornet. Råmjölkstillskottet vid andra lamningen kan vara sämre och gör då lammet svagt. Kanske var vårt mirakellamm ovanligt alert. Det hade hoppat över trösklar och självmant obemärkt skuttat upp i transporten fast han vid det laget bara var 1-2 dagar gammal.

Kommissarie Wallander och Sherlock Holmes söker lösningar på offer som gått ur tiden. Här var problemet det motsatta - med en varelse som tillkommit. Har någon annan ytterligare stoff i ämnet?

Ingemar Zachrisson

O M F Å R S K Ö T S E L

Engelska termer och missförstånd

Stämman i Husqvarna blev precis den fullträff som vi hade hoppats på! Där var många människor, god stämning, nyttig kunskap och god mat!

Större delen av kontakten som Fårskötsel har med sina läsare är via telefon och mail, men nu fick vi möjligheten att träffas IRL (modern mailterm som betyder *in real life*) d.v.s. öga mot öga. Mail är ett fantastiskt

kommunikationsmedel men kontakten underlättas avsevärt när man vet hur personen på andra sidan linjen ser ut och låter.

Många läsare passade på att få en pratstund med redaktören och gensvaret från er var enbart positivt. Det är oerhört inspirerande att få *feedback* från er läsare och vi blir sporrade att göra tidningen ännu bättre framöver. Fortsätt att komma med åsikter och kommentarer.

När något är felstavat i tidningen brukar man prata om en tryckfelsniss som varit framme. Denna ursäkt kan vi dock inte använda oss av i en av texterna i det förra numret. Vi skrev om ett möte med LRF i Jönköping där det gjordes en SWAT-analys. Skribenten hade nämligen aldrig sett uttrycket i skrift utan skrev som det lät. När tidningen väl kom ut dröjde det inte länge

innan telefonen ringde och sanningen uppdagades. Det stavas nämligen *SWOT* vilket är en engelsk förkortning för *strengths, weaknesses, opportunities och threats*. Så nu vet vi det!

I nästa nummer av tidningen får ni bland annat läsa om en djupgående undersökning som SLU i Skara har gjort om nio ekologiska gårdar, resultat, lönsamhet och en massa annat. Intressant läsning! Dessutom så kommer vi att rapportera från en utbildningsdag i muskelscanning som Lammproducenterna anordnar. Även det ett mycket intressant initiativ. Och som vanligt mycket mer.

Nästa nummer av Fårskötsel kommer ut den 25 augusti.

På återläsande / Einar och Marie